

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра кібернетики та інформатики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми: **«Економіка місцевого розвитку»**

(назва)

за спеціальністю: **051 «Економіка»**

(шифр, назва)

на **2 (магістерському)** рівні вищої освіти

Розробник: Агаджанова С.В. Агаджанова С.В., кандидат технічних наук, доцент кафедри
(підпис)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри кібернетики та інформатики	протокол від 09.06.2021, № 15
	Завідувач кафедри <u>Агаджанова С.В.</u> Агаджанова С.В. (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Ковбаса О.М. Ковбаса О.М.
(підпис)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Строченко Н.І. Строченко Н.І.
(підпис)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Ковбаса О.М. (Ковбаса О.М.)
Строченко Н.І. (Строченко Н.І.)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Робочиня С.О. (Робочиня С.О.)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах					
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / кібернетики та інформатики					
3.	Статус ОК	обов'язковий					
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП : «Економіка місцевого розвитку» Спеціальність: 051 «Економіка»					
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)						
6.	Рівень НРК	7-й					
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 курс					
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5					
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)				Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні	
			12		12		
10.	Мова навчання	Українська					
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	доцент кафедри кібернетики та інформатики, кандидат технічних наук Агаджанова Світлана Володимирівна					
11.1	Контактна інформація	svitlana.ahadzhanova@snau.edu.ua; ауд. 307e.					
12.	Загальний опис освітнього компонента	Формування теоретичних знань і практичних навичок створення, впровадження, функціонування, застосування інформаційних систем та інформаційних технологій щодо забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування та відповідних фахівців					
13.	Мета освітнього компонента	Формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці і використання сучасних інформаційних технологій для розв'язання різноманітних задач в сфері місцевих економіки, фінансів і бізнесу.					
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для ОК Управління проектами.					
15.	Політика академічної доброчесності	При виконання практичних робіт, написанні рефератів та при написання модульних, атестаційних, залікових та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом анулюється.					
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4262					

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹		Як оцінюється РНД
	ПРН10 Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.	ПРН15 Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення	
ДРН 1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	+		Тести множинного вибору, розрахункові завдання
ДРН 2. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій	+		Тести множинного вибору, розрахункові завдання
ДРН 3. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів та економікоматематичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження		+	Тести множинного вибору, розрахункові завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література	
	Аудиторна робота				Самостійна робота
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. <i>Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування. Етапи впровадження електронного урядування.</i> 1.1 Категорійно-понятійний апарат електронного урядування. 2.1 Державна політика розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. 3.1 Передумови електронного урядування в Україні. 4.1 Мета, основні цілі та завдання електронного урядування в Україні, базові принципи впровадження.	2	2		10	Основна: 1 (с.6-11)
Тема 2. <i>Електронна демократія та електронна держава. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії.</i> 1.1 Демократія як політичний режим: поняття і принципи. 2.1 Електронна демократія: поняття, суть, цілі, особливості. 3.1 Основні переваги е-демократії.	2	2		10	Основна: 1 (с.21-33)

<p>4.1 Елементи електронної демократії.</p> <p>5.1 Сектори і інструменти електронної демократії.</p> <p>6.1 Етапи становлення електронної демократії.</p> <p>7.1 Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами.</p>					
<p>Тема 3. <i>Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.</i></p> <p>1.1 Електронний уряд.</p> <p>2.1 Концепція здійснення державного управління, властива інформаційному суспільству.</p> <p>3.1 Можливості інформаційно-телекомунікаційних технологій і цінностях відкритого громадянського суспільства.</p> <p>4.1 Інформаційні технології в державному управлінні</p>	2	2		20	Основна: 1 (с.33-48)
<p>Тема 4. <i>Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція</i></p>	2	2		30	Основна: 1 (с.51-63)

<p><i>розвитку електронного урядування в Україні.</i></p> <p>1.1 Поняття, принципи та інформаційно-технологічні аспекти електронного урядування.</p> <p>2.1 Нормативно-правове регулювання електронного урядування.</p> <p>3.1 Завдання та етапи впровадження електронного урядування.</p> <p>4.1 Архітектурні моделі електронного уряду.</p> <p>5.1 Основні проблеми впровадження електронного урядування в Україні.</p>					
<p>Тема 5. <i>Інформаційна інфраструктура електронного урядування. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами.</i></p> <p>1.1 Управління електронними документами.</p> <p>2.1 Введення і перетворення документів.</p> <p>3.1 Організація зберігання електронних документів.</p> <p>4.1 Можливості пошуку електронних документів.</p>	2	2		20	Основна: 1 (с.72-81)

5.1 Робота з вмістом електронного документа. 6.1 Життєвий цикл і версії електронного документа. 7.1 Організація колективної роботи з електронними документами					
Тема 6. <i>Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування. Електронні адміністративні послуги.</i> 1.1 Адміністративна послуга: поняття, основні ознаки, принципи надання, види. 2.1 Електронні адміністративні послуги: базові поняття, сутність. 3.1 Елементарні та композитні адміністративні послуги. 4.1 Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг.	2	2		36	Основна: 1 (с.82-94)
Всього	12	12		126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	4	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань	26
ДРН 2. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	10	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань	50
ДРН 3. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів та економікоматематичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	10	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань	50
Всього годин		24		126

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання (зазначити номер тижня, на якому буде проведено оцінювання)
1.	Практична робота 1-3	35 балів / 25 %	До 7 тижня
2.	Практична робота 4-6	35 балів / 25 %	До 14 тижня
3.	Самостійні роботи 1-6	15 балів / 25 %	До 14 тижня
4.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 25 %	В продовж семестру

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Осінній семестр				
Практична робота 1- 3	<i>0-10 балів</i>	<i>11-14 балів</i>	<i>15-19 балів</i>	<i>20-35 балів</i>
	<i>Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)</i>	<i>Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні</i>	<i>Завдання виконано, але існують несуттєві помилки</i>	<i>Завдання повністю виконано. Помилки відсутні</i>

Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 балів	3-5 балів	5-7 балів	8-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота 4-6	0-10 балів	11-14 балів	15-19 балів	20-35 балів
	Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Самостійна робота	0-3 балів	3-5 балів	5-7 балів	8-15 балів
	Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники посібник

- Агармизян И. Мировой опыт реализации концепции электронного правительства [Електронний ресурс] / И. Агармизян. – Режим доступу : <http://www.microsoft.com/rus/docs/government/analytics/egovernment.doc>. – Назва з титул. екрану.

2. Ахрипська О. Електронна демократія в Україні. Що це? [Електронний ресурс] / Ахрипська О., Пестряков І., Хмара О. – Режим доступу : <http://ti-ukraine.org/news/4661.html>. – Назва з титул. екрану.
3. Баклан І. В. Електронний парламент: методологія прийняття рішень у процесі нормотворення / І. В. Баклан, Ю. М. Селін. – Юридична наука. – №1. – 2013. – С.13-20.
4. Блажівська Н. Електронний уряд та інформатизація органів державної влади / Н. Блажівська, Т. Береза. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/word/50.doc>. – Назва з титул. екрану.
5. Гриднев В. В. Архивное: про термин – электронное правительство – подборка определенных [Електронний ресурс] : Веб-сайт В. В. Гриднева / В. В. Гриднев. – Режим доступу : <http://www.gridnev.info/?p=64#more-64>. – Назва з титул. екрану.

6.1.2 Методичні джерела

1. Агаджанова С.В. Тренінг: Прикладні інформаційні системи в громадах: методичні рекомендації щодо виконання практичних робіт / редактор. Пасько Н.Б.- Суми, 2021. – 25 с.
2. Агаджанова С.В. Тренінг: Прикладні інформаційні системи в громадах: методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи / редактор. Пасько Н.Б.- Суми, 2021. – 34 с.

6.2. Додаткові джерела

1. Глобальная инициатива по преодолению информационного неравенства. (ООН) [Електронний ресурс] <http://www.e-government.ru/pub/pravo/985430332.html>. – Назва з титул. екрану.
2. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / Дзюба С. В., Жилияев І. Б., Полумієнко С. К., Рубан І. А. та ін. ; за ред. А. І. Семенченка. – Київ : Арт-мастер, 2012 . – 264 с.
3. Зейферт Д. Руководство по компьютеризации функций государственного управления: секторы, этапы, возможности и вызовы управления в режиме реального времени [Електронний ресурс] : Материалы Госдепартамента США / Д. Зейферт. – Режим доступу : <http://www.infousa.ru/information/r131057.htm>. – Назва з титул. екрану.
4. Кільчицкий Є. Система електронного цифрового підпису [Електронний ресурс] / Кільчицкий Є. – Режим доступу : <http://softline.kiev.ua/document/54181;05%20-%20Кільчицкий%20-%20Система%20цифровой%20подписи.pdf>. – Назва з титул. екрану.
5. Клименко І. В. Система електронного документообігу в державному управлінні : [Навч.-метод. посіб.] / Клименко І. В., Линьов К. О. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 32 с.
6. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю.; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с..
7. Про створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд України» [Електронний ресурс] : Проект постанови Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.
8. Чукут С. А. Опорний конспект лекцій з курсу «Електронне урядування» [Текст] / С. А. Чукут, О. Б. Кукарін. – К.: Вид-во НАДУ, 2009. – 80 с.

6.3 Інформаційне забезпечення.

- 6.3.1 Агаджанова С.В. Прикладні інформаційні системи в громадах (в Moodle).
Режим доступу: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4262>
- 6.3.2 Дані про електронні послуги, які надаються в Естонії - <https://e-estonia.com/>
e-Estonia – e-Governance in Practice. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ega.ee/wp-content/uploads/2016/06/e-Estonia-e-Governance-in-Practice.pdf>
- 6.3.3 Каталог успішних практик – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/success-stories-table/>
- 6.3.4 Інформаційний портал Сумської міської ради - <https://smr.gov.ua/uk/>

- 6.3.5 Тростянецька міська рада. Офіційне Інтернет-представництво – <https://trostyanets-miskrada.gov.ua/>
- 6.3.6 Липоводолинська громада - <https://ldol-gromada.gov.ua/>
- 6.3.7 Ромни. Офіційний сайт міста - <http://romny.osp-ua.info/?ch=2&fl=zaynyat>
- 6.3.8 Державні послуги онлайн - <https://plan2.diaa.gov.ua/projects>
- 6.3.9 Проекти EGAP – іновації, технології, люди, демократія - <https://egap.in.ua/proekty/page/2/>